Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут
Університет Яна Кохановського (м. Кельце, Польща)
Варшавський університет природничих наук (м. Варшава, Польща)
Folkuniversetetet (м. Уппсала, Швеція)
Технологічний парк (м. Кельце, Польща)
Технологічний університет (м. Кельце, Польща)
Гуманітарно-економічна академія (м. Лодзь, Польща)
Яський університет ім. А. Й. Кузи (м. Яси, Румунія)

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА ГУМАНІТАРНІ ВИМІРИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
XIV Міжнародної науково-практичної конференції

14-15 травня 2026 року

Частина ІІ

Вінниця-Острог
2026

УДК 339.922

Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: зб. наук. пр. XIV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця-Острог, 14-15 травня 2026 р. Вінниця, 2025. Ч. 2. 726 с.

У збірнику наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції висвітлено результати досліджень, присвячених актуальним проблемам соціально-економічного розвитку, управління, державотворення, науки та освіти в умовах глобалізаційних і євроінтеграційних процесів. Розглядаються питання інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств, регулювання соціальних процесів, сучасної парадигми менеджменту та публічно-владної діяльності. Значну увагу приділено проблемам обліково-аналітичного, контрольного та інформаційного забезпечення управління, а також фінансовим механізмам соціально-економічного розвитку держави. Представлено дослідження інноваційних моделей та інформаційних технологій у науці, освіті й економіці, теоретичних і практичних аспектів підприємництва, торгівлі, маркетингово-комунікаційних і логістичних технологій. Висвітлено сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та харчової промисловості, історичні, філософські, соціально-психологічні та правові аспекти державотворення, питання студентського спорту, фізичного виховання, філології, перекладознавства та мовної освіти.

Розраховано на науковців, спеціалістів, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

Редакційна колегія:
Голова редакційної колегії – **Мартинова Л. Б.**, д-р екон. наук, професор
Відповідальний секретар – **Юрчик І.Б.**, канд. екон. наук, доцент

Члени редакційної колегії:
Бондар А. А., канд. наук з фіз. виховання і спорту, доцент, **Гнидюк І. В.**, канд. екон. наук, доцент, **Даценко Г. В.**, д-р екон. наук, професор, **Денисюк О. М.**, д-р екон. наук, професор, **Іваницька Н. Б.**, д-р філол. наук, професор, **Махначова Н. М.**, канд. екон. наук, доцент, **Тернова А. С.**, канд. техн. наук, доцент, **Хачатрян В. В.**, д-р екон. наук, професор, **Хом'яченко С. І.,** канд. юрид. наук, доцент, **Чорна Н. М.**, д-р іст. наук, професор

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

ISBN 978-966-918-177-0

ЗМІСТ

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА ТА РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Богацька Н. М., кандидат економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ У СФЕРІ МЕДІА….. 14

Гарбар В. А., кандидат економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ..... 21

Красняк О. П., кандидат економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ……..... 35

Кульганік О. М., кандидат економічних наук
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
РОЗВИТОК СФЕРИ ПОСЛУГ У СИСТЕМІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ УКРАЇНИ…….....……..... 43

Мельничук О. П., кандидат економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ СТРАТЕГІЇ ФРН У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ XXI СТОЛІТТЯ..... 52

Непиталюк А. В., доктор філософії зі спеціальності «Економіка»
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ..... 62

Осіпова Л. В., кандидат економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ У СИСТЕМІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ……..... 79

Павлюк Т. І., кандидат економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ДЕРЖАВНА, СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА ТА СОЦІАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ОСОБАМ, ЯКІ НЕ МАЮТЬ ПРАВА НА ПЕНСІЮ, ТА ОСОБАМ З ІНВАЛІДНІСТЮ..... 90

Стратійчук В. М., доктор філософії зі спеціальності «Економіка»
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ІННОВАЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇНЕСТАБІЛЬНОСТІ..... 96

Хачатрян В. В., доктор економічних наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ДИПЛОМАТІВ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ..... 105

СУЧАСНА ПАРАДИГМА МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПУБЛІЧНО-ВЛАДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Бондар В. О.
Вінницький торговельно-економічний інституту ДТЕУ
МАРКЕТИНГОВИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ГРОМАДСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ЯК СКЛАДОВА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ..... 113

Бондарчук Л. В., кандидат економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інституту ДТЕУ
АДАПТИВНЕ СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В УМОВАХ КРИЗОВИХ ЗМІН..... 119

Заюков І. В., доктор економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ДІЛОВИХ ОЧІКУВАНЬ ТА ЇХ РОЛЬ У СИСТЕМІ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ІНДИКАТОРІВ..... 126

Іванченко Г. В., кандидат економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
МОТИВАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ ТА СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК КОМАНДИ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ……..... 141

Ковтун Е. О., кандидат економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЕОПОЛІТИЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ТА ЛОГІСТИЧНИХ ОБМЕЖЕНЬ..... 151

Ніколіна І. І., кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКІ ІНСТРУМЕНТИ ІНКЛЮЗИВНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД..... 159

УДК 352:364.4:316.4(477)

Ніколіна І. І., кандидат наук з державного управління, доцент
ORCID: https://orcid.org/000Q-0001 -7718-8599
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКІ ІНСТРУМЕНТИ ІНКЛЮЗИВНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

У статті досліджено сутність та особливості застосування публічно-управлінських інструментів інклюзивного відновлення територіальних громад в умовах повоєнної трансформації. Обґрунтовано роль нормативно-правових, організаційно-управлінських, фінансово-економічних, цифрових, партисипативних та інфраструктурних інструментів у забезпеченні безбар'єрності, доступності публічних послуг, соціальної інтеграції населення та формуванні стійких моделей розвитку громад. Визначено, що ефективність політики інклюзивного відновлення залежить від комплексності та узгодженості використання публічно-управлінських інструментів, рівня міжсекторальної взаємодії та інституційної спроможності органів місцевого самоврядування.

Ключові слова: *публічне управління, інклюзивне відновлення, територіальні громади, безбар'єрність, цифровізація, партисипативні інструменти, місцеве самоврядування, повоєнне відновлення*

Постановка проблеми. Сучасні виклики, пов'язані з руйнуванням об'єктів критичної та соціальної інфраструктури, зміною демографічної структури населення, зростанням кількості внутрішньо переміщених осіб, а також необхідністю забезпечення соціальної інтеграції вразливих категорій населення, суттєво ускладнюють процеси функціонування територіальних громад та системи публічного управління загалом. В умовах воєнного стану та повоєнного відновлення органи державної влади й місцевого самоврядування стикаються з необхідністю одночасного вирішення питань безпеки, забезпечення базових

соціальних потреб населення, підтримки економічної активності та відновлення суспільної згуртованості. Зростає потреба у підвищенні спроможності територіальних громад. За таких умов актуалізується необхідність використання комплексної системи публічно-управлінських інструментів, які мають поєднувати організаційні, правові, соціально-економічні, інформаційно-комунікаційні та цифрові механізми управління. Їх застосування повинно бути спрямоване не лише на подолання наслідків кризових явищ, але й на формування стійких, безпечних та інклюзивних громад, здатних забезпечувати належний рівень якості життя населення. Водночас важливого значення набуває розвиток партнерської взаємодії між органами влади, міжнародними організаціями, бізнесом та громадським сектором, що дозволяє підвищити ефективність реалізації управлінських рішень і забезпечити комплексний підхід до відновлення та розвитку територій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняному науковому дискурсі все більшої актуальності набувають дослідження проблем інклюзивного розвитку територіальних громад, особливо в умовах воєнних викликів, повоєнного відновлення та необхідності соціальної реінтеграції населення. Значний науковий інтерес викликають питання фінансового забезпечення інклюзивного розвитку, формування інклюзивних територіальних громад, забезпечення соціальної згуртованості, просторово-технологічної реінтеграції територій та адаптації міжнародного досвіду повоєнної відбудови до українських реалій. Над зазначеною проблематикою працювали такі науковці: Д. Антонюк [1; 5], В. Жуков [1; 5], Т. Желюк [2], А. Жуковська [3; 4], Ю. Лопатинський [6], І. Мацюк [7], Г. Олексюк [10], Н. Павліха [5], Д. Парасій [6], О. Павлов [9], І. Павлова [9], Н. Попадинець [10], І. Цимбалюк [5], О. Шпикуляк [6], Д. Шушпанов [4] та інші.

Метою статті є дослідження сутності та особливостей застосування публічно-управлінських інструментів інклюзивного відновлення територіальних громад, а також обґрунтування їх ролі у забезпеченні безбар’єрності, соціальної інтеграції, доступності публічних послуг і формуванні стійких моделей розвитку громад в умовах воєнних викликів та повоєнного відновлення.

Виклад основного матеріалу. У сучасних наукових підходах публічно-управлінські інструменти розглядаються як сукупність засобів, методів та механізмів впливу, за допомогою яких органи публічної влади забезпечують реалізацію визначених стратегічних цілей та управлінських рішень. У сфері інклюзивного відновлення територіальних громад такі інструменти спрямовані на забезпечення доступності публічних послуг, відновлення соціальної та транспортної інфраструктури, підтримку економічної активності населення, а також формування безбар'єрного середовища. Їх ефективність значною мірою залежить від системності, узгодженості та здатності адаптуватися до умов невизначеності, характерних для сучасного етапу розвитку держави.

Важливо розмежовувати поняття політики, механізму та інструменту у системі публічного управління. Політика визначає стратегічні напрями розвитку, механізм забезпечує систему взаємодії та реалізації політики, а інструменти виступають конкретними практичними засобами впливу. Саме тому публічно-управлінські інструменти слід розглядати як операційний рівень реалізації політики інклюзивного відновлення територіальних громад.

У сучасних умовах особливого значення набуває комплексне використання різних груп інструментів, які охоплюють нормативно-правову, організаційно-управлінську, фінансово-економічну, цифрову та партисипативну складові [4, 6, 9]. Такий підхід дозволяє забезпечити системність управлінського впливу та інтеграцію різних напрямів розвитку територіальних громад. Кожна з цих груп виконує окрему функцію, однак лише їх взаємодія забезпечує ефективне досягнення цілей відновлення.

Нормативно-правові та стратегічні інструменти формують базові засади реалізації політики інклюзивного розвитку. Вони визначають концептуальні орієнтири, принципи та пріоритети відновлення територій, а також закріплюють стандарти доступності та безбар'єрності. Особливе значення у цьому контексті має Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні до 2030 року [8], яка визначає стратегічні напрями формування доступного середовища та інтеграції принципів інклюзивності у всі сфери суспільного життя.

На місцевому рівні стратегічні інструменти реалізуються через стратегії розвитку територіальних громад, програми комплексного відновлення та спеціалізовані програми розвитку безбар'єрного середовища. Вони дозволяють враховувати специфіку розвитку кожної громади та адаптувати державну політику до локальних потреб. Прикладом таких документів є Програма комплексного відновлення території Вінницької міської територіальної громади на 2024–2027 роки [11], Програма розвитку безбар'єрного простору Вінницької МТГ на 2024–2027 роки [12].

Організаційно-управлінські інструменти забезпечують практичну реалізацію стратегічних рішень через діяльність органів місцевого самоврядування, координацію між суб'єктами публічного управління та використання програмно-цільового підходу. Їх сутність полягає у створенні ефективної системи управління розвитком громади, що включає розподіл функцій, визначення відповідальних суб'єктів, налагодження міжсекторальної взаємодії та впровадження механізмів проєктного управління.

В умовах воєнного стану значення організаційно-управлінських інструментів суттєво зростає, оскільки територіальні громади виконують функції кризового управління, пов'язані із забезпеченням життєдіяльності населення, соціального захисту, підтримки внутрішньо переміщених осіб та відновлення критичної інфраструктури. Ефективність таких інструментів значною мірою залежить від рівня координації між органами влади, громадським сектором, міжнародними партнерами та бізнесом.

Ключове місце у системі інструментів інклюзивного відновлення займають фінансово-економічні механізми. Саме вони формують ресурсну основу реалізації програм і проєктів розвитку. Основними джерелами фінансування виступають місцеві бюджети, державні субвенції, міжнародна допомога, грантові програми та інвестиційні ресурси [3].

У результаті реформи децентралізації територіальні громади отримали ширші фінансові можливості, однак воєнний стан суттєво змінив структуру доходів і видатків місцевих бюджетів. Значна частина ресурсів спрямовується на

забезпечення безпеки, підтримку соціально вразливих категорій населення та відновлення інфраструктури. Це актуалізує необхідність ефективного управління фінансовими ресурсами та залучення альтернативних джерел фінансування.

Важливу роль у забезпеченні інклюзивного відновлення відіграє міжнародна допомога, яка включає фінансову, технічну та гуманітарну підтримку. Саме міжнародні партнери сьогодні виступають одним із ключових джерел фінансування масштабних проєктів відбудови та модернізації територій. Водночас ефективність використання таких ресурсів залежить від прозорості управлінських процесів, рівня координації та інституційної спроможності органів публічного управління [3].

Особливого значення в сучасних умовах набувають цифрові інструменти та інструменти електронної демократії. Цифровізація публічного управління сприяє підвищенню доступності адміністративних послуг, зменшенню бюрократичних бар'єрів та забезпеченню прозорості діяльності органів влади. До таких інструментів належать електронні послуги, офіційні вебпортали, цифрові реєстри, геоінформаційні системи та мобільні застосунки.

Важливо, що цифрові інструменти дозволяють забезпечити доступність публічних послуг для різних категорій населення, у тому числі осіб з інвалідністю, внутрішньо переміщених осіб та людей похилого віку. Цифровізація сприяє мінімізації фізичних бар'єрів і забезпечує альтернативні канали доступу до послуг та інформації [2, с. 37].

Складовою цифрової трансформації є інструменти електронної демократії, серед яких електронні петиції, консультації з громадськістю, онлайн-опитування, електронні звернення та цифрові платформи бюджету участі. Їх використання сприяє розвитку відкритого врядування, забезпечує врахування громадської думки та формує нові механізми взаємодії між владою і населенням.

Водночас важливу роль у системі інклюзивного відновлення відіграють партисипативні інструменти, які забезпечують залучення громадян до процесів прийняття управлінських рішень. До них належать громадські слухання, консультації, діяльність громадських рад, участь населення у розробці стратегічних документів та інших формах взаємодії з органами влади.

Партисипативний підхід дозволяє враховувати інтереси різних соціальних груп та забезпечує формування політики, орієнтованої на реальні потреби громади. Особливої актуальності це набуває в умовах післявоєнного відновлення, коли важливо забезпечити соціальну згуртованість та підвищення рівня довіри до органів публічної влади. Разом із тим, ефективність використання таких інструментів залежить від рівня громадянської активності, цифрової грамотності населення та реального врахування результатів громадської участі у процесах прийняття рішень.

Не менш важливими є інфраструктурні інструменти, спрямовані на формування безбар'єрного середовища. Йдеться про модернізацію транспортної інфраструктури, адаптацію громадських будівель, облаштування безбар'єрних маршрутів, встановлення пандусів, ліфтів, тактильних елементів та інших засобів доступності. Такі рішення забезпечують фізичну доступність територій та створюють умови для повноцінної участі населення у житті громади.

Висновки. Система публічно-управлінських інструментів реалізації політики інклюзивного відновлення територіальних громад є комплексною та багаторівневою. Її ефективність визначається не окремими інструментами, а рівнем їх взаємодії та узгодженості. Нормативно-правові та стратегічні інструменти формують загальні рамки розвитку; організаційно-управлінські забезпечують реалізацію управлінських рішень; фінансово-економічні створюють ресурсну основу; цифрові та партисипативні сприяють відкритості, доступності та громадській участі; інфраструктурні забезпечують практичну реалізацію принципів безбар'єрності.

Інклюзивне відновлення територіальних громад слід розглядати не лише як процес фізичної відбудови територій, а як комплексну трансформацію системи публічного управління, спрямовану на забезпечення рівного доступу до ресурсів, можливостей та послуг для всіх категорій населення. В умовах сучасних викликів саме інтегроване використання публічно-управлінських інструментів виступає ключовою передумовою формування стійких, безпечних та соціально згуртованих територіальних громад.

Список використаних джерел:

1. Антонюк Д. А., Жуков В. В. Світовий досвід повоєнної відбудови: уроки для сучасної України. *Управління змінами та інновації*. 2024. № 12. С. 137–142. DOI https://doi.org/10.32782/CMI/2024-12-22.

2. Гулівата І.О., Ніколіна І.І. Цифрові інструменти для впровадження в безбар'єрне освітнє середовище. *Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво.* 2023. № 51. С. 37-42. DOI: https://doi.org/10.36910/6775-2524-0560-2023-51-05.

3. Желюк Т., Жуковська А. Джерела фінансового забезпечення інклюзивного розвитку територіальних громад. *Вісник економіки.* 2022. Вип. 3. С. 183-202. DOI: https://doi.org/10.35774/visnyk2022.03.183.

4. Жуковська А., Шушпанов Д. Інклюзивні територіальні громади: поняття, ознаки та підходи до вимірювання рівня їх інклюзивності. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. 2024. Вип. 29. С. 121-134. DOI: 10.35774/rarrpsu2024.29.121.

5. Інклюзивна відбудова України: економічна, соціальна та просторово-технологічна реінтеграція : монографія / Н. В. Павліха, І. О. Цимбалюк, Д. А. Антонюк, К. І. Антонюк , В. В. Жуков, О. А. Корнелюк, Н. С. Науменко, Д. І. Олійник, С. А. Кошкаров, Д. А. Ніжний, Н. Л. Хомюк, Т. Харченко, Чжао Мін ; заг. ред.: Н. В. Павліха, упоряд. І. О. Цимбалюк. Луцьк : ФОП Косенко А.О., 2025. 267 с.
URL:
https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/28324/1/mon_inkl_vidbud2025.pdf.

6. Лопатинський Ю. М., Шпикуляк О. Г., Парасій, Д. С. Інституційні виклики інклюзивного розвитку об'єднаних територіальних громад України. *Актуальні проблеми сталого розвитку.* 2026. № 3(2). С. 202-208. https://doi.org/10.60022/3(2)-26S.

7. Мацюк І. Аналіз можливостей інклюзивного розвитку територіальних громад в умовах воєнного стану. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки.* 2023. № 33. С. 19-27. DOI: https://doi.org/10.29038/2786-4618-2023-01-19-27.

8. Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 року № 366-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text.

9. Павлов О.І., Павлова І.О., Павлов О.І. Інклюзивність об'єднаних територіальних громад на районів України. *Економіка та суспільство*. 2022. № 42. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-82.

10. Попадинець Н. М., Олексюк Г. В. Агломераційні процеси та інклюзивний розвиток: стратегування і смарт-підхід. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Т. 9. № 3. С. 190-197. DOI: https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-3-33.

11. Про затвердження Програми комплексного відновлення території Вінницької міської територіальної громади на 2024-2027 рр.: Рішення Вінницької міської ради від 28.06.2024 року № 2366. URL: https://www.vmr.gov.ua/departament-vidnovlennia-ta-rozvytku#parentHorizontalTab4|undefined1.

12. Програма розвитку безбар'єрного простору Вінницької МТГ на 2024–2027 роки: Рішення Вінницької міської ради від 28.06.2024 №2367. URL: https://www.vmr.gov.ua/departament-vidnovlennia-ta-rozvytku#parentHorizontalTab4|undefined5.